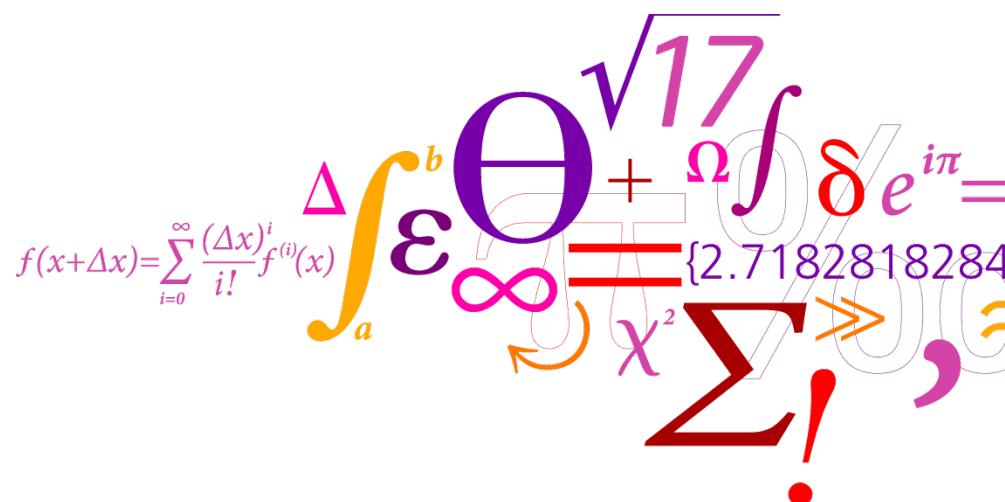

Holding og adfærd i relation til sundere fastfood blandt danskere

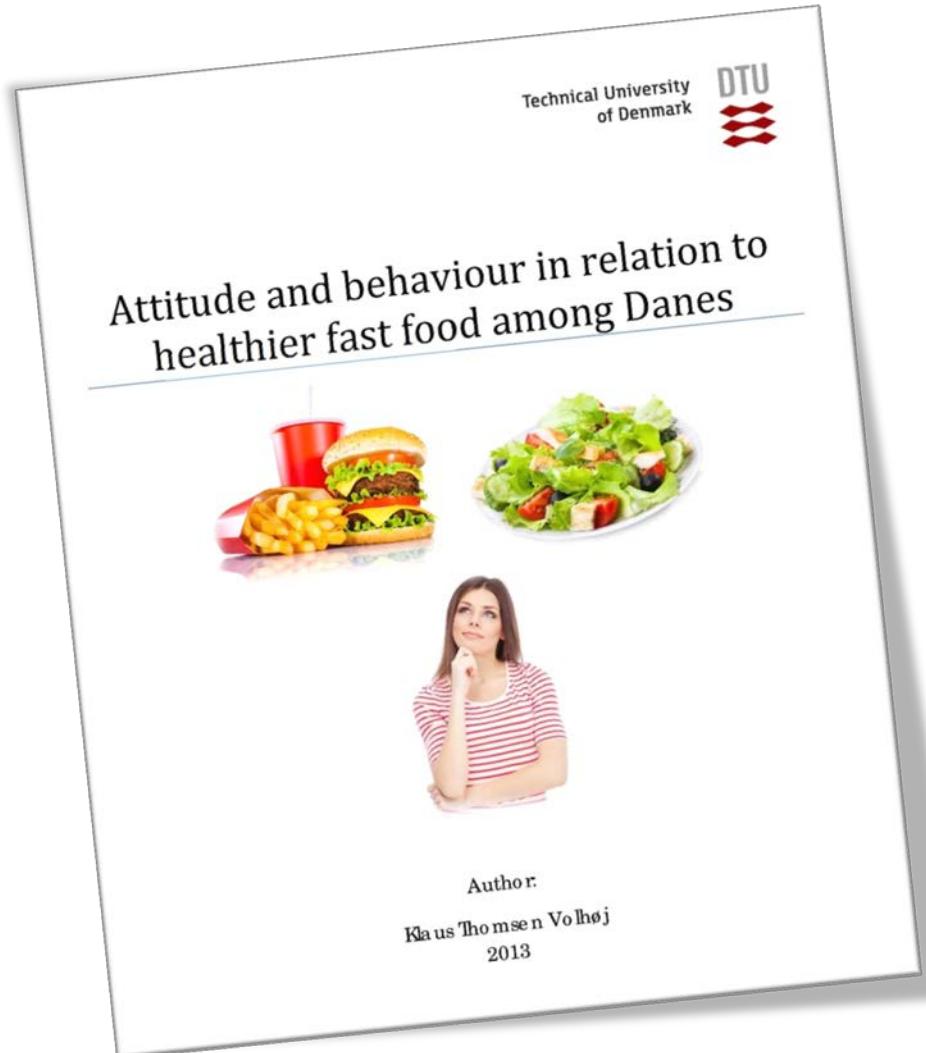
Specialeforsvar 14. Juni 2013

Klaus Thomsen Volhøj

Agenda

- Introduktion
- Formål
- Metode
- Resultater
 - Online spørgeskema
 - In-store forsøg
- Diskussion
- Konklusion
- Perspektivering

Introduktion

- Overvægt og svær overvægt er stigende ⁽¹⁾
- Overvægt kan forårsage livstruende sygdomme og tilstande fx. type-2 diabetes, hjertekarsygdomme og metabolisk syndrom ⁽²⁾
- Hyppigt eller højt indtag af fastfood kan føre til vægttøgning, da fastfood ofte er energitæt med et højt fedtindhold. Portionstørrelser er også ofte store, som kan lede til et stort energiindtag ⁽³⁾
- McDonald's Danmark
 - 86 restauranter i hele landet
 - Serverer 160.000 måltider dagligt ⁽⁴⁾

(1) Bonke and Greve, 2010; A. I. Christensen et al., 2010; World Health Organization, 2012

(2) Knowler et al., 2002; Must et al., 1999; Aballay et al., 2013; Calle et al., 1999; Aballay et al., 2013; Tamborlane et al., 2004

(3) Bezerra et al., 2012; Bowman and Vinyard, 2004; L. J. Harnack and Simone A French, 2003; Pereira et al., 2005; Rosenheck, 2008

(4) McDonald's Denmark, 2013

Introduktion

- USA

- Mænd spiser mere fastfood end kvinder ⁽¹⁾
- Forbruget af fastfood aftager ved stigende alder ⁽¹⁾
- Grunde til at indtage fastfood:
 - Convenience, kort ventetid, tilgængelighed og velsmag ⁽²⁾
 - Sundhed og ernærings aspekter er ikke nær så værtige ⁽²⁾
- Foretaget en del forsøg med kalorieinformation på fastfood restauranter
 - Blandede resultater, men bruges informationen, sænkes energiindtaget ⁽³⁾

(1) K van der Horst et al., 2011; Heidal et al., 2012; Mohr et al., 2007; Seo et al., 2011

(2) Rydell et al., 2008; Glanz et al., 1998

(3) Dumanovsky et al., 2011; Bassett et al., 2008; Dumanovsky et al., 2010

Introduktion

- Danmark & Norden
 - Få undersøgelser om fastfood og holdninger
 - Nordic Young Health (2010) ⁽¹⁾
 - Grunde til at intage fastfood:
 - Convenience
 - Grunde til ikke at intage fastfood:
 - Usundt og for dyrt
 - Ønske om sundere muligheder

Introduktion

- Ændring af sundhedsadfærd
 - Gøre det nemmere at vælge sundt
 - Choice architecture/Nudging ⁽¹⁾
 - Blandede resultater for brugen af sundhedsmærker (også Nøglehullet) og kalorieinformation på spisesteder ⁽²⁾

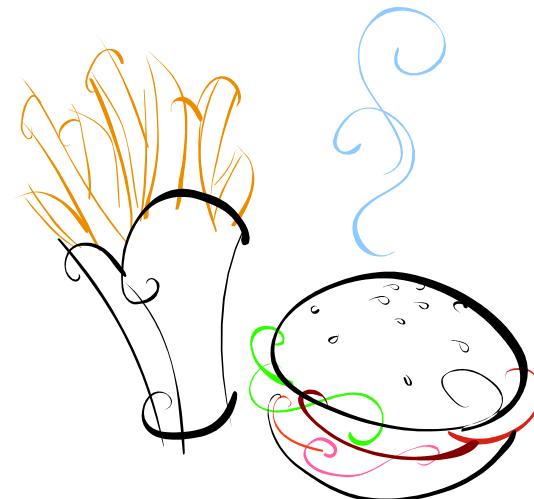

(1) Thaler and Sunstein, 2008

(2) J. A. Driskell et al., 2008; P. J. Liu et al., 2012; Roberto et al., 2010; J. a Yamamoto et al., 2005; Thunström and Nordström, 2011; Lassen et al., 2012

Formål

- At undersøge danskernes holdning til sundere fastfood og få belyst om danskerne ønsker sundere fastfood, og i givet fald finde ud af hvilke initiativer der bør tages for at udvikle produkter og koncepter
- At undersøge den adfærd danskerne udviser når de indtager fastfood, og få indsigt i hvilke tiltag der ville være nyttige for at opnå en sundere måde at indtage fastfood på

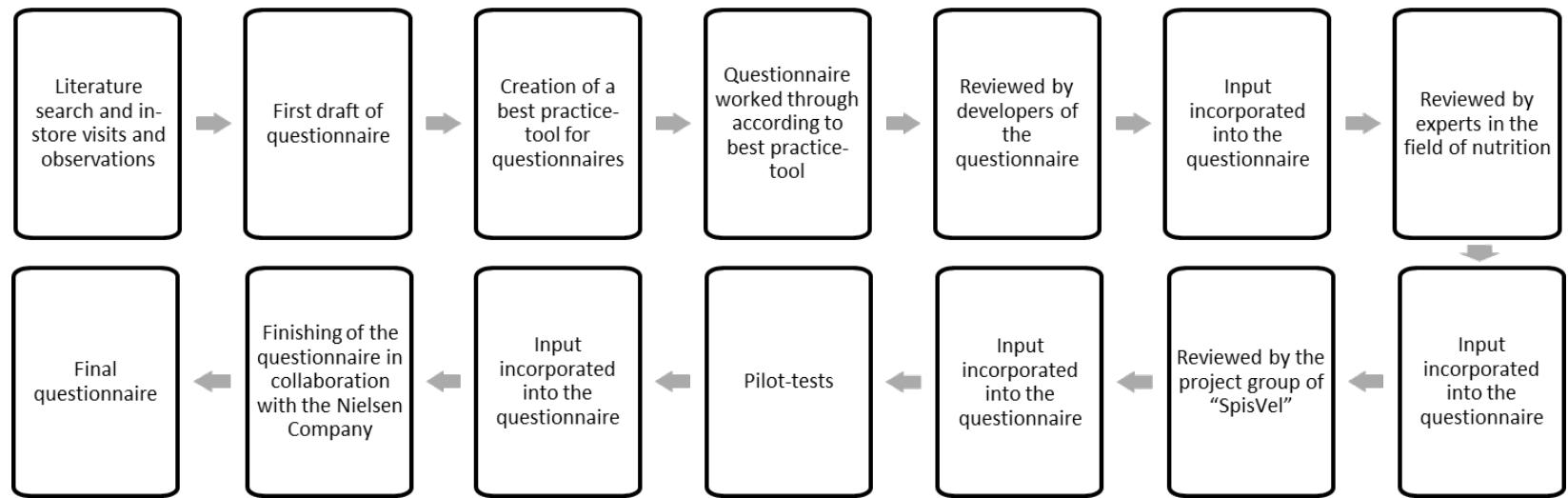

Metode

Metode

- Online spørgeskema

Metode

- Udvikling af spørgeskema
 - Litteraturgennemgang for udvikling af spørgsmål
 - Besøg hos fastfood restauranter
 - Tjekket og gennemarbejdet i forhold til "Best Practice"
 - Revideret af Anne D. Lassen og undertegnet
 - Revideret af eksperter fra Ernæringsafdelingen, DTU Food
 - Revideret af "SpisVel" styregruppen, samt hele projektgruppen

Metode

- Pilot-tests
 - Retroperspektive kognitive interviews
 - Få belyst tidsrammen for spørgeskemaet
 - Få indsigt i opfattelsen og modtagelsen af spørgeskemaet
 - Fri association: fastfood, hurtigmad, take-away
 - Var svarmuligheder fyldestgørende?
 - Hvordan opfattedes menu eksemplerne?
 - Nye tiltag til fastfood markedet?

Metode

- The Nielsen Company
 - Kontrakt på 800 respondenter
 - Repræsentativt udsnit i køn af Danskerne, 18-65 år
 - Setup og finjustering af onlinespørgeskema
 - Forsøg udført: 5.-10. December 2012
 - Udleveret data i rå format

Metode

- In-store forsøg
 - Spørgeskema og indsamling af købskvitteringer
 - McDonald's restaurant i København
 - 13. og 14. April 2013, 11:00-19:00
 - Frokost: 11:00-15:00, Aften: 16:30-19:00
 - Spørgeskema udviklet på baggrund af online spørgeskema
 - Kun udvalgte spørgsmål medtaget, samt nye spørgsmål
 - Pilot-test
 - En uge før hovedforsøget
 - Få belyst indsamlingsteknik, output fra undersøgelsen samt respondenteres forståelse af skemaet

Metode

- In-store forsøg

Setup

Kontrolkasser

Interventionskasse

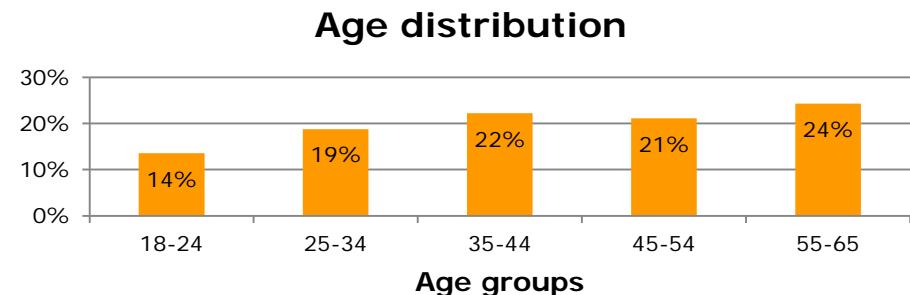
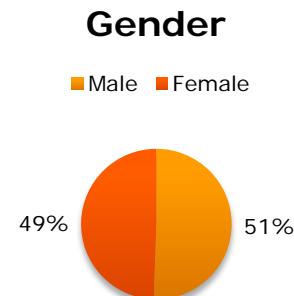
Resultater – Online spørgeskema

- Pilot-test
 - 12 respondenter
 - 75% kvinder
 - Gennemsnitsalder var 29 år (19-59 år)
 - Tog gennemsnitligt ca. 20 min at gennemføre (13-30 min)
 - Fandt at fastfood og take-away begge bør nævnes for at favne det bredeste produktsortiment
 - Menu eksempler blev tilpasset bl.a. ift. tekst og antal
 - Nye initiativer til fastfoodmarkedet

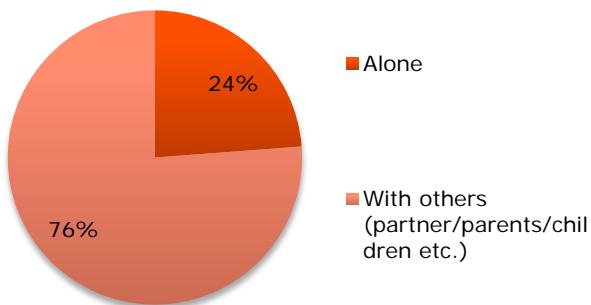

Resultater – Online spørgeskema

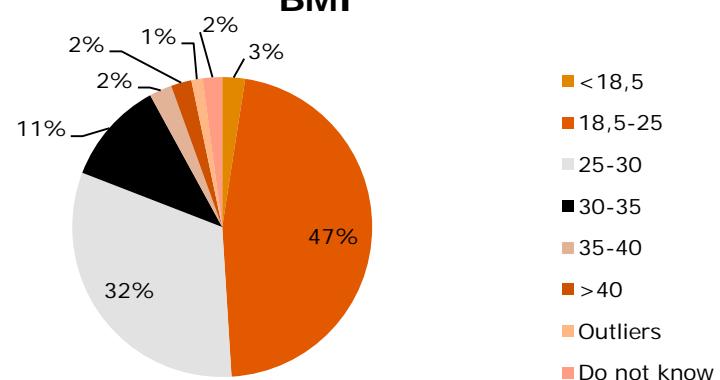
- 819 respondenter besvarede spørgeskemaet

Living situation

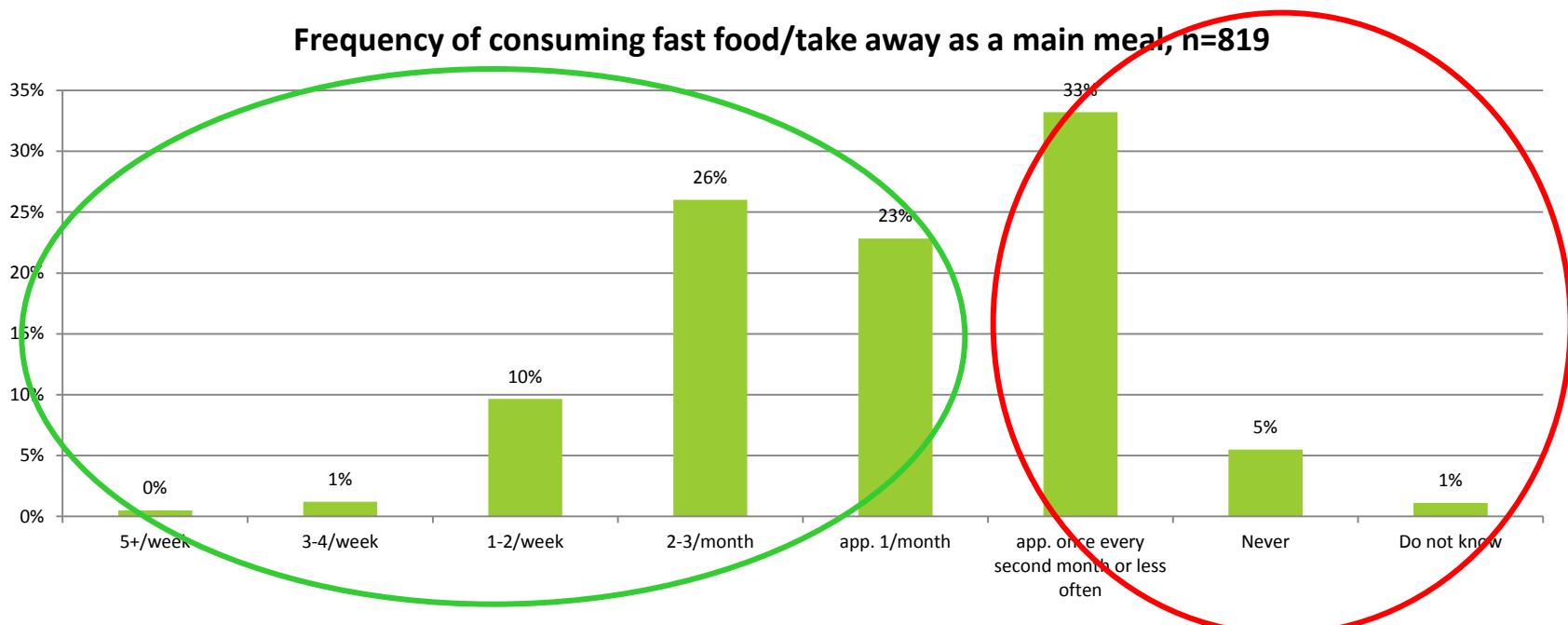

BMI

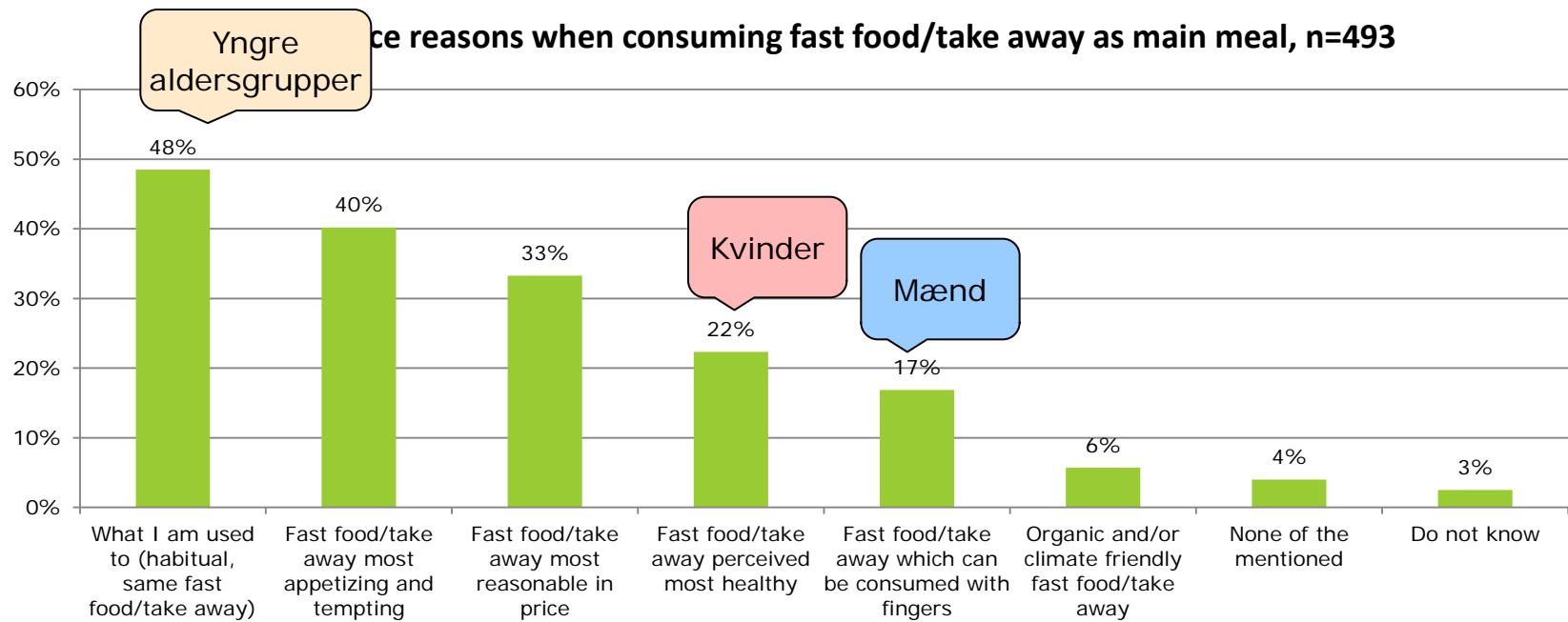
Resultater – Online spørgeskema

- Hyppigheden af fastfood indtag

Resultater – Online spørgeskema

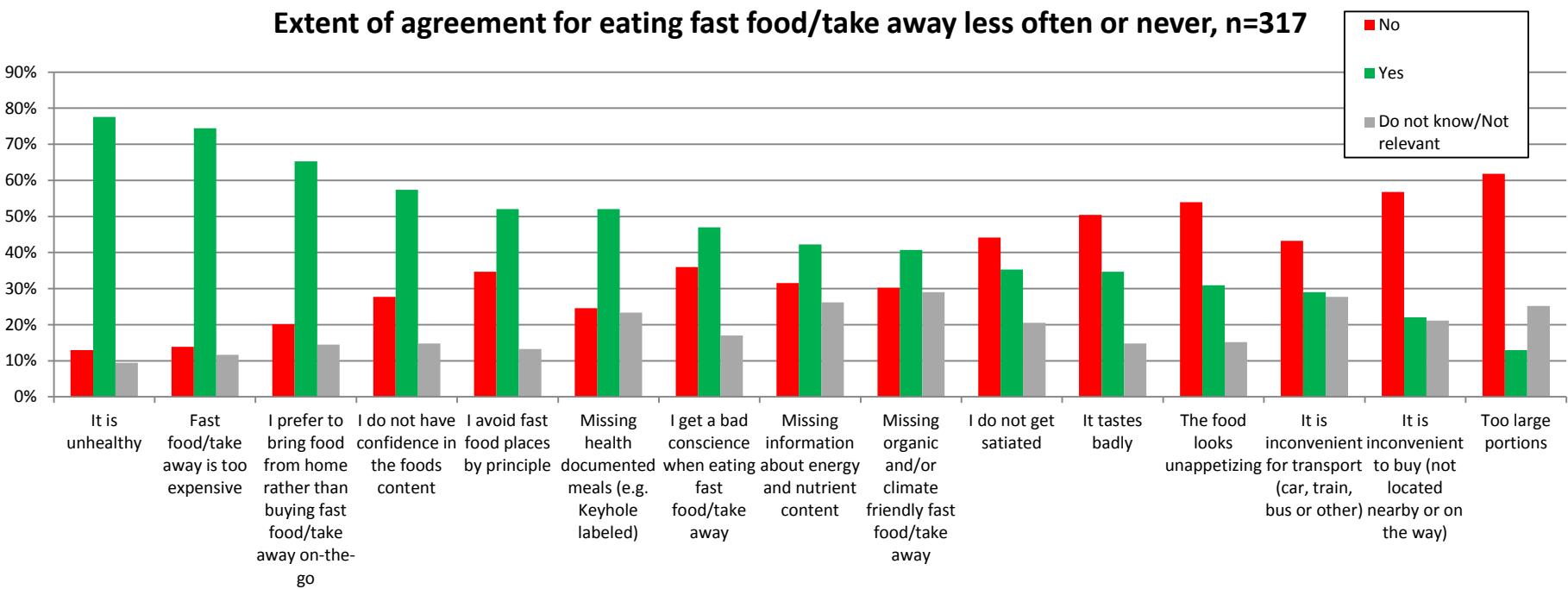
- Grunde til at indtage fastfood

Resultater – Online spørgeskema

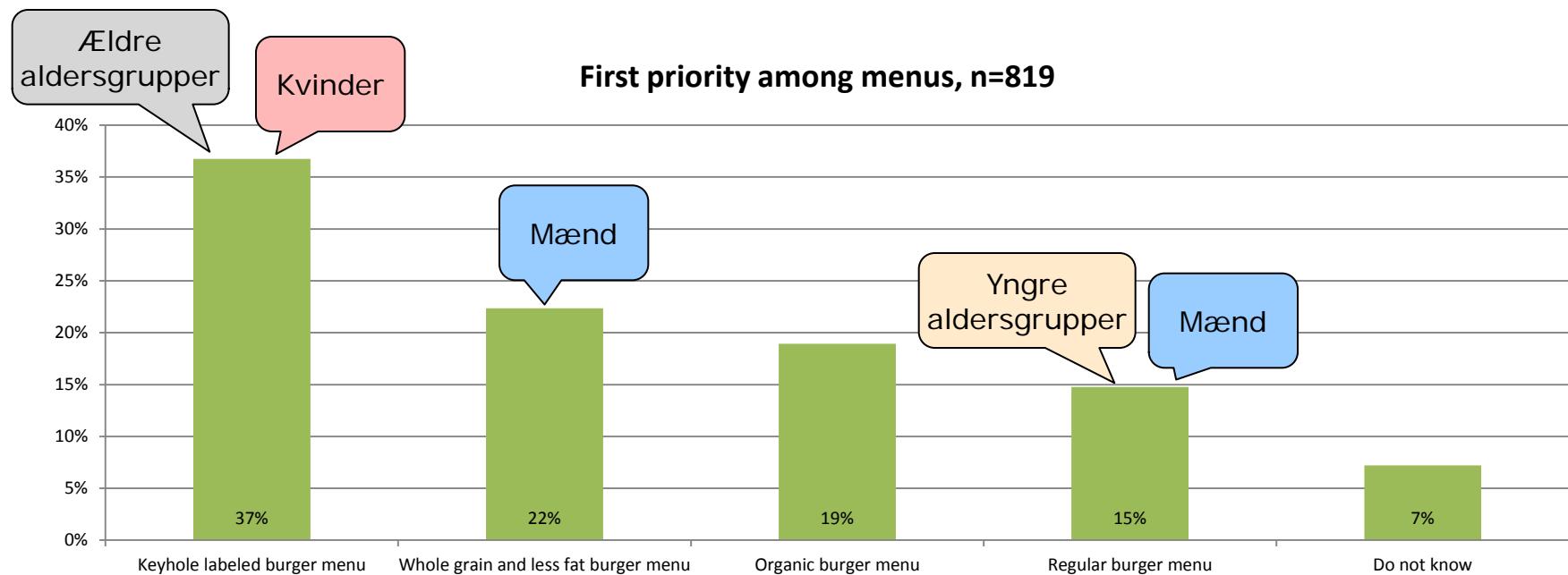
- Grunde til IKKE at indtage fastfood

Extent of agreement for eating fast food/take away less often or never, n=317

Resultater – Online spørgeskema

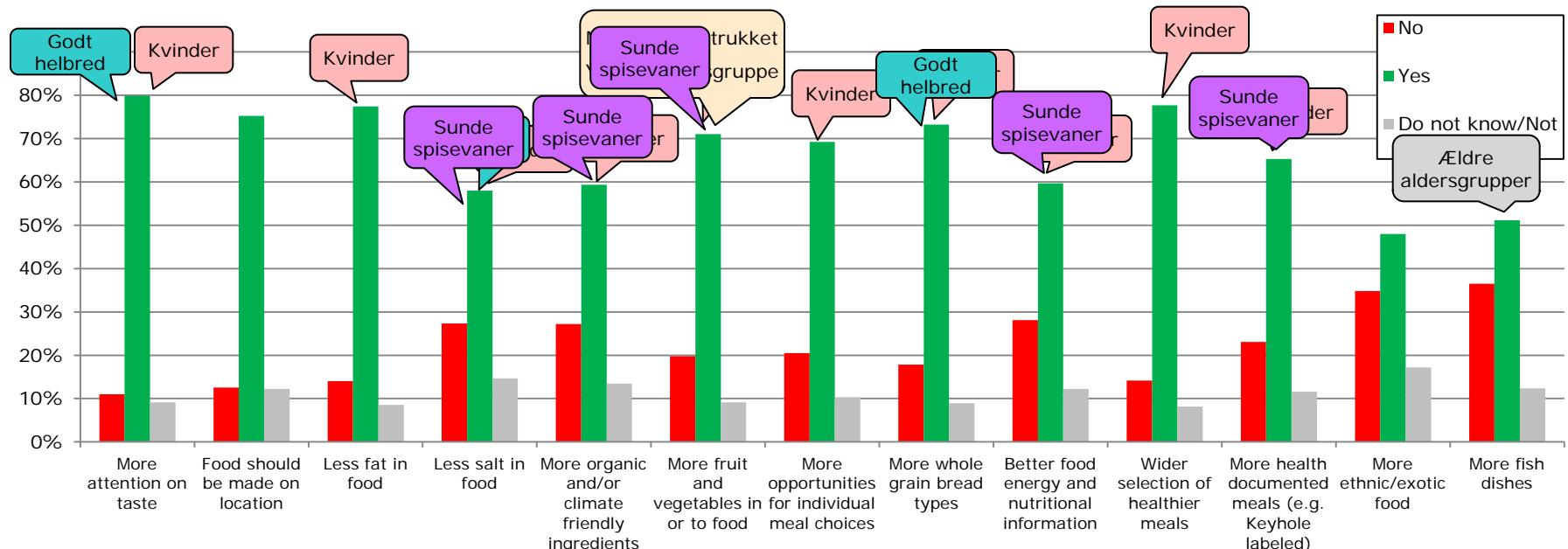
- Første prioritet blandt menu eksempler

Resultater – Online spørgeskema

- Ønske om ændringer til fastfood markedet

Extent of support for specific changes, when price is fixed, n=819

Resultater – In-store forsøg

- 217 respondenter
- Ingen forskelle mellem de to grupper i køn, alder, uddannelsesniveau, BMI og bestræbelse på at spise sundt dagligt.
 - Svagt flertal af mænd
 - Svagt flertal af yngre aldersgrupper
 - Svagt flertal af kortuddannede
 - Mange med normalt BMI

Resultater – In-store forsøg

- Sundere valg og valg af menu størrelse

	Control	Intervention	Significance	n
Healthier choice				
No	98 %	91 %	P=0.019	206
Yes	2 %	9 %		11
Menu size				
Regular	80 %	94 %	P=0.027	108
Big	20 %	6 %		19

Sales data from McDonald's		
	Control	Intervention
McFeast-Fiber bun out of total McFeasts (ordinary and fiber buns)	1 %	19 %
Amount of carrots out of total side orders (carrots and French fries)	2 %	6 %
Amount of spring water out of total drinks (spring water and soda)	6 %	3 %
Amount of big menus out of total menus (large and medium)	44 %	32 %

Resultater – In-store forsøg

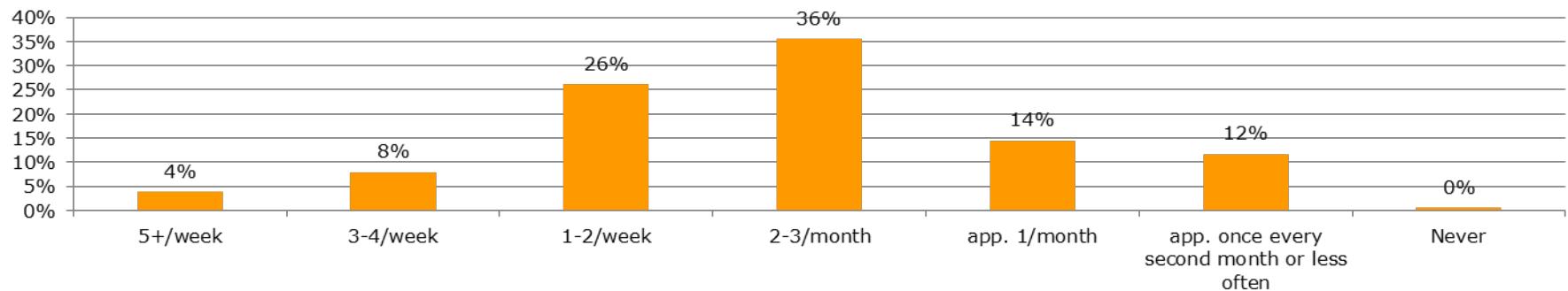
- Energiindtag

Energy intake				
	Mean (kJ/kcal)	SD (kJ/kcal)	Significance	n
Control	4027/962	Ca. 110 kcal Ca. 470 kJ	P=0.025	121
Intervention	3555/849			80
No	3885/928	1463/350	P=0.069	190
Yes	3058/730	1382/30		11
Regular	4310/1030	Ca. 270 kcal Ca. 1150 kJ	P=0.001	108
Big	5435/1298			19
Endeavor to daily healthy eating				
No, never	3899/931	1387/331	P=0.316	13
Sometimes	4072/973	1345/321		56
Yes, often	3879/927	1339/320		87
Yes, very often	3546/847	1738/415		40
Do not know	2895/691	2789/666		4

Resultater – In-store forsøg

- Spørgeskema resultater

Frequency of consuming fast food/take away, n=214

Choice reasons for consumed meal, n=217

What I am used to (habitual, same type of food)	42 %
The food looking most appetizing and tempting	41 %
The food most reasonable in price	34 %
Other	14 %
The food perceived most healthy	11 %
Sustainable and/or climate friendly food	5 %

Extent of support for specific changes, when price is fixed

	Yes	n
Less fat in food	73 %	215
More attention on taste	69 %	213
More fruit and vegetables in or to food	68 %	209
More opportunities for individual meal choices	64 %	214
More whole grain bread types	61 %	213
More health documented meals (e.g. Keyhole labeled)	57 %	214

Diskussion - Hyppighed

- Flere end tidligere spiser fastfood
 - Den nationale kostundersøgelse (1)
- Flere mænd og yngre mennesker spiser fastfood hyppigere
 - Påvist i forskellige studier (2)
- Folk der spiser burgere oftere, spiser også fastfood oftere generelt

Diskussion – Grundlag for valg

- Vane, appetitlighed og pris er vigtige faktorer når der vælges fastfood
 - Nordic Young Health ⁽¹⁾
 - Påvist i amerikanske studier ⁽²⁾
- Folk der spiser burgere er mindre bevidste om sundhed når de vælger fastfood
- Grunde til IKKE at spise fastfood ofte er at det er usundt og dyrt
 - Nordic Young Health ⁽¹⁾

Diskussion - Ændringer

- Nøglehulsmenu vælges oftest i menu eksempler
 - Kendskab til nøglehullet ⁽¹⁾
- Ændringer der ønskes til fastfood: mindre fed mad, mere fokus på smag, mad lavet på stedet
 - Også set i Nordic Young Health ⁽²⁾

Diskussion - Intervention

- Interventionen kunne være udført mere konsekvent, dog er effekt opnået!
 - Bedre resultater fra amerikanske studier ⁽¹⁾
- Forskel mellem kontrol og intervention kan skyldes menu størrelse
- Sammensætning af måltid kan have indflydelse på reduktionen af energiindtag
- Nudging havde indflydelse på købsadfærd
 - Amerikanske studier vist samme effekt ⁽²⁾

Konklusion

- Fra online-spørgeskemaet synes køn, alder og til en vis grad sundhedsopfattelse at have en effekt på hyppigheden af fastfoodindtagelse og på holdninger i relation til sundere fastfood, samt initiativer til ændring af fastfood markedet
- Usund og for dyr mad var grunde til ikke at indtage fastfood særligt ofte
- Ved in-store forsøg var det ikke respondenternes holdning der gjorde de traf et sundere valg, men nudging gjorde
- At vælge en mindre menustørrelse hos en fastfoodrestaurant, havde en effekt på reduktionen af energiindtag
- Konklusionen er at sundhed ikke er første prioritet hos de danskere der indtager fastfood i dag. Et ønske om sundere koncepter var dog til stede, men flertallet er sandsynligvis ikke villige til at gå på kompromis med appetitligheden og rimelige priser

Perspektivering

- Data ville kunne analyseres fra anden vinkel
- Flere in-store forsøg
- Produkter udviklet i "SpisVel" projekt undersøges for modtagelse og konkurrenceevne
- Viden kan bruges til at skabe sunde produkter til de der ønsker det
- Viden bruges til at markedsføre produkter overfor dem der ikke viste interesse for sundere tiltag
- Nudging bruges til at bryde folks vaner

